

Hmenas kawas qu yaki Pitay

Sobeh gbyan la, mhutaw wagi la,
「long ! long ! long ! 」 mha turuy pok pok,
krahuh balay hngiyang nya, ana ima lalu ga
baqun naha Kako ni yaki Pitay, cyux mtlokah
balay pwah sa tetuqi na ska qalang, hnasun
nya kwara ngasal ssquliq. bnkis yaki Pitay,
ktan kryax ga si giway msyaq rgyas nya, ini
nbah z'ngyan qu betunux Kako na bnkis qani,
siqan balay yaki Pitay hya, patul kawas nya
lga mbusuk ru mhotaw sa luhuy qu mlikuy
nya ru mhuqil, aring kya lga si buci nanaq
mqyanux, si kinlokah mlahang payat llaqi,
m'buk balay kiy. ana mqwas biru 、n-gyut
mrkyas, blequn nya balay mlahang kwara
llaqi nya, ana qutux ga ini nya llaxi. maki
qalang ni Tayal ga, yan yaki Pitay qani lokah
inlungan na knerin ga, strahu kwara na squliq
kiy.

llaqi na yaki Pitay ga, smoya balay gmlu
lhga yaya naha mcqun mqyanux ngasal hugan ,
aki musa mblaqa mhgaw kya qu yaki Pitay
hya, aw ga, ini nbah mshriq qalang inlungan
nya, nanaq qalang rgyax cinngzyan nya. llaqi
nya ga si naha plgan inlungan ni yaki Pitay.
msitu inlungan nqu yaki Pitay mha : 「shriq

qalang lga, ini glaban rhiyal ki'an, ungat
wagiq rgyax ktan, ini ktay uzi qu smyax na
qsya llyung ru kinblaqa na insuna, ungat qu
rmatun tbihi pinnuhi nanak, pyaran qalang lga,
musa s'nun balay rangi Lawa 、Yusi ki Rimuy
la, iyat tlamun yapit tniriq na Yumin uziy la,
ana uziy ga ,pyaran ngasal rgyax lga, sin'anan
na nngta ru hozil ga, phswa balay uzi la?
'nkohun na yaki Pitay hya ga kya balay tuqi
nya uzi ay.

Yaki Pitay ga smoya balay mqwas, hyuci
hngyang nya yan balay qbhniq rgyax blaqa
balay pongan. sngya'an qwas na yaki Pitay
ga, si nya srasiy ska qnxan, kryax mtzyaw
yaki Pitay ga ini hngaw balay mqwas, glgan
nya mqwas mtyaw. mqas balay mqwas ru
mtlokah mtzyaw uzi.

Mrapa m'abi skabengi ga, nqwaq ni yaki
Pitay ga smhong qwas na snbilan lkotas sraral,
wiy mspi, wiy mqwas, spi ru qwas ga cyux si
pstnaq innbyan. Kinsasan nya pqutan ku yaki
lga , smyuk kmal maha : 「blaqa balay 'nabi
maku ru sbing uzi spi maku.」 talagay wah !
awya balay yaki Pitay hya, nanaq hya baq

張淑芬

台中縣白冷國小教導主任
第一屆原住民族語創作文學小說類佳作

Squliq Tayal

賽考利克泰雅語 | 散文 優選

maha sqani,mqwas qani blaq nya balay ru hoyay balay pkblaq qnxan nya.

Yaki Pitay ga yan llaqi inlungan nya, blaq nya mhyapas 、 si pssyaq 、 pnqzyu zyaw ru pcbaq mqwas. nanu yasa qu, llaqi na qalang ga smoya maylahuy beh na yaki Pitay mung pinqzywan zyaw na squliq qalang.

kwara zyaw na kinbahan kwayan 、 zyaw aring babaw qhuniq mhutaw qu Bakung 、 musa smzye qu Payas 、 musa smi ami llyung qu Yukan 、 mbusuq mtakuy qu Kusun ru zyaw na mtciriq Batu ki Yumin-----yaki Pitay ga baqun nya lmpu pnqzyu kwara, ana cyux skulus ngbay nya ga ini nya baqiy smru'.

Yaki Pitay ga mhnuq inlungan nya, sleqan nya kwara llaqi na qalang, kryax ga cbengan nya qba ru bhayan nya tunux llaqi, msyaq kmayal maha: 「 uwah ! uwah ! uwah ! wah mtama beh yaki, qani ga laqi ni Pihaw myan, qani ga laqi ni Yuming myan,kwara llaqi qani ga laqi myan nanaq, talagay kinbetunux balay laqi ta oy ! klokah kiy laqi ! 」 yaki Pitay ga memaw m'iyal mlaka msyaq mita llaqi, ana ima laqi ga, iwan na laqi nya nanaq kmita .

blaq kayal ga, ini balay hngaw musa mtlokah mtzyaw qmayah kryax qu yaki Pitay hya , ana muhi 、 tmabul 、 qmumah ru smi Hiryo ga, ungat ini nya baqi,tehuq qlyan lga phapuy mami 、 tmahoq ayang 、 rmatan nya yahu ru wasiq, mhngaw cikay lru mtzyaw lozi, metaq sa mhutaw wagi lga musa ngasal la, zyaw na qmayah ga ungat hngawan nya.

mqwalax lga maki ngasal qu yaki Pitay , iyat smaquis llukus ga, tminun pala.tcinun nya qongu ga bsyaq la, aring nya mkrakis ru metaq misu qani bnkis ga , turung ! turung ! turung ! maha mngayuq kryax , nanu yaqu hngyang tcinun qasa ga,smbes kya pira kawas ka yaki Pitay ru qutux ngasan naha. tminun pala 、 tminun hlawan 、 tminun lukus : biqan nya rrangi, biqan nya lpyung, biqan nya mmosa squliq na krakis. mtlokah tminun ru smaquis,talagay ! memaw mpusal msyaw kawas wal nya hnasun la, yaki Pitay ga son maha tminun nya nuka ki wayay ga, ini pshriq si trngil, myan tuqi awsa sa Utux binkesan ungat qinhtan nya.

ana ima lalu baq, yaki Pitay ga mhuway balay. kryax kya qu mwah mcisan ngasal qu lpyun ru rrangi ga, helaw balay tpahun nya kwara squliq, mwah maniq mami ngasal , tmahoq rmat 、 ss'unan nya qu pyatu 、 sqyut nya rramat trang maniq qu squliq, ini qsuqi qu yaki Pitay hya. kruma ga ana ini ktmaq mami ga, si qehul maha : 「 qaniq ! qaniq ! qeri maniq mami, laxi ksayux ! 」 talagay qu yaki Pitay hya, msyaw balay huway nya hya la.

kya qutux kawas, wayan yaya ni Laysa la, moyay balay hoqil mngilis yaki Pitay hya, lngisan nya balay mnglung rangi nya yaya Laysa wal shriq. aring sasan tehuk ska bengi ga gmluw rmaw mtzyaw ngasan na Laysa,smbes 、 smlhaw ru ptlokah inlungan, si gluw mngilis gluw mbahing inlungan, ini pshriq ana cikuy.Yaki Pitay ga baq balay smru

Gaga 'tayal, balay ini mnuqu na zyaw ga baqun nya smpng, ini nbah phmut.

misu qani ga, qeru pgan kawas ni yaki Pitay la, ini ktay hazi qbuci nya mhtu sa tuqi qalang la, ubaq cyux si tkmu mtzyaw zyaw na ngasal. Yaki Pitay ga ini thoyay kakay nya mbukut cikay turu nya la, ini salu uzi roziq

nya, mggyut zziq qu kuku rqyas nya uzi la. nanak si spsyaq rqyas ni yaki Pitay ga cyux si kyasa kya, blaq balay ktan, smkiluh balay inlungan squliq, pyanga kmayal kwara squliq qalang maha: 「nyux zngyan maras Utux qu yaki Pitay qani la」。

走過歲月的比黛祖母

日落了，「隆！隆！隆」的搬運機聲再度嘎日落了，「隆！隆！隆」的搬運機聲再度嘎然響起，誰都知道那是比黛祖母的身影，神氣活現的駛過部落巷道，經過族人的家門。

比黛祖母年老了，臉上掛滿著暖暖笑意，她是一個讓人難以忘懷的部落長者。

她的境遇坎坷，40多歲時，丈夫因為醉酒摔落懸崖而不治，她獨自含辛茹苦的養育四個子女、求學、成長，呵護備至，不放棄任何一個孩子。像比黛祖母 如此堅毅的性格成為泰雅女子的典型的模範。

比黛祖母的子女們曾希望她能到城市裡和他們一起生活，讓母親含飴弄孫怡享天年。然而，她捨不得離開心靈依恃的部落，她最以為愜意習慣的居住地。子女只好尊重母親的決定。

她堅定地說：「離開了部落，看不到寬闊的天地、巍峨的山嶺和明澈如鏡的溪水；

吸不到新鮮的空氣；吃不到自己種的青菜；離開了部落，會想念拉瓦、尤細和里慕依那樣的摯友；嚐不到尤命到山上獵到的飛鼠肉；更重要的是，離開了山上的家，飼養成群的雞和每天陪伴她的狗，真不知如何安置？」比黛祖母牽掛的不是沒有道理！

比黛祖母愛唱歌，歌聲婉轉如鶯，十分悅耳。她把歌聲帶入自己的生活。工作的時候，嘴裡不忘哼唱，和著歌聲工作，盡興地歌唱，工作興致格外高昂。

半夜熟睡的時候，她口中喃喃哼起泰雅古調，吟唱中不自覺的進入夢鄉，睡眠與與歌聲在夢境相遇。隔夜問起，她卻說「睡的好沉，夢的好香甜。」啊！讚嘆如此的境界只有比黛祖母做得到！唱歌自然成為她的興趣，也為她的生活增添許多色彩。

比黛祖母童心未泯，愛說笑話、喜歡逗人高興、講故事、教唱歌謠。孩子們總喜歡圍繞在她身邊聽她講述部落的小人物大故

事。

舉凡部落的遷移史、巴棍從樹上摔下來的故事、巴雅恩的求婚記、尤幹河邊的網魚記、喝酒車禍的古送、巴杜和尤命打架的事件等等。她如數家珍侃侃而談，連嘴邊的水流出來了也不自知。

心地柔和善良的比黛祖母很喜歡部落的每一個孩子，她常牽著孩子的手再撫摸孩子的頭，笑著說：「來！來！來！來這兒坐，這是比浩的孩子，這是尤命的孩子，他們是我們自己的孩子。長得真漂亮喔！加油啊，孩子！」比黛祖母的笑容燦爛的飛颺，她把孩子們都視如己出。

天氣晴朗時，比黛祖母到田園拼命的工作播種、鬆土、除草或施肥——，她樣樣精通。中午在工寮燒飯、煮清湯、配野菜，稍作休息又上工，直到日落才收工回家，田園裡的工作永遠做不完，陰雨時，她不是縫補衣飾就是織布。她的織布機現還在用，礮！礮！礮的織布聲陪伴她及家人渡過人生好幾個年頭。織布匹、織毛毯、織衣裳；織了送給有緣人，送給親人做紀念，送給新娘子當嫁妝。努力的織，細細的縫，織了廿幾個歲月，比黛祖母將紡線與織線間緊緊的密合，

彷彿和祖靈溝通的線路暢通無阻。

比黛祖母的大方慷慨眾所周知。每當家裡有訪客時，她手腳勤快俐落。招呼客人、煮飯料理、盛飯擺桌、殷勤夾菜給客人，深怕怠慢人家。飯快吃完了，還很誠懇的招呼著「吃啊！吃啊！盡量吃啊，別客氣了！」唉，比黛祖母熱情過頭了。

前幾年，部落來薩的母親過世，比黛祖母哭的像淚人兒，她真捨不得來薩母親的離世。於是從早上到午夜協助辦理後事、陪伴、安慰，或心靈支持，她總和喪家同悲共苦不離身。比黛祖母總是懂得持守泰雅族的傳統規範，進退得宜，做事不逾矩。

而今，比黛祖母年過九十，很少見她穿梭部落巷道身影，原來她都在家裡做些簡單的家事。她舉步蹣跚，駝著背，兩眼昏花，皺紋刻痕也漸深了。只是，那笑容依舊，一樣的氣定神閒一樣的溫暖，族人都說：「祖靈一定是忘了把比黛祖母接走了」。